

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ 1999 – 2024. БЕОГРАДСКА ДЕКЛАРАЦИЈА

Ми, учесници Међународне конференције, одржане у Београду 22-23. марта 2024. године поводом 25. годишњице оружане агресије НАТО против Савезне Републике Југославије (СРЈ) са темом „Од агресије до новог праведног поретка“, окупљени из свих делова света, изјављујемо:

Припадамо различитим земљама, нацијама, идеологијама, религијама и цивилизацијама, али смо чврсто уједињени у привржености миру, равноправности и напретку за све народе као и у осуди политике силе, експанзије, доминције и хегемонизма.

Одлучно осуђујемо ничим изазвану оружану агресију НАТО против СРЈ (Србија и Црне Горе) 1999. године, као илегалан, освајачки и злочиначки рат против суверене, мирољубиве европске земље, предузет без одобрења Савета безбедности УН, уз најгрубље кршење Повеље Уједињених нација, Завршног документа ОЕБС-а из Хелсинкија (1975) и основних принципа међународног права.

Указујемо да је агресија извршена под лажним изговорима и одговорност НАТО не може се ничим умањити. «Хуманитарна катастрофа» није претила од државних власти већ од експанзионизма НАТО. У Рачку се није догодио «масакр цивила» већ легитимна државна реакција против тероризма. «План потковица» није постојао. «Хуманитарни» ратови или интервенције – не постоје.

Да је НАТО је 1999. вратио рат на тло Европе у коме је Европа учествовала против саме себе.

То није био „мали косовски рат”, већ рат са геополитичким циљевима. То су: а) отимање Косова и Метохије од Србије и пуна контрола Балкана; б) распоређивање америчких трупа на Балкану за потребе стратегије ширења на Исток; в) успостављање преседна за интервенције кршењем међународног права и неприкосновености СБ УН; г) оправдавање постојања и излазак НАТО-а изван уговорног подручја утврђеног 1949;

Агресија НАТО представљала рушење правног поретка мира и безбедности у Европи и свету, успостављених на резултатима Другог светског рата. Балкан је данас нестабилнији, Европа без самосталности идентитета и визије.

У агресији је страдало 1.139 војника и полицајаца, око 3.000 цивила, (међу којима 89 деце), док је око 10.000 људи рањено. Далеко су веће последице продуженог дејства оружја са осиромашеним уранијумом и отровним једињењима.

НАТО је, такође, бомбардовао амбасаду НР Кине у Београду, усмртивши три кинеска новинара и потпуно разоривши зграду Амбасаде.

Изражавамо најдубље поштовање свим недужним људским жртвама и искрено саучешће породицама жртава као и свим грађанима Србије.

Уништена је или оштећена инфраструктура земље, као што су пруге, путеви, мостови, аеродроми, стамбени блокови, енергетика, индустријски системи, школе, болнице, обданишта, споменици културе и многи други цивилни циљеви. Директна штета је процењена на око 100 милијарди америчких долара.

Србија као жртва противправног акта агресије има право на накнаду ратне штете.

Апелујемо да се обнови рад посебних државних и стручних за утврђивање последица агресије на здравље грађана и животну средину и да се ратни злочини против цивила и за непоштовање ратних конвенција процесуирају и санкционишу.

Изражавамо снажну подршку и солидарност са напорима Србије у отклањању последица агресије и настојањима да не дозволи да се оружана агресија НАТО наставља другим средствима.

Изражавамо пуну подршку суверенитету и територијалном интегритету Србије са међународно-признатим граница у којима је наставила своје чланство у ОУН, ОЕБС и другим универзалним међународним организацијама.

Дубоко смо забринути због масовног кршења основних људских права српске заједнице на Косову и Метохији, настављања систематског прпотеривања као и спречавања слободног и безбедног повратка преко 250.000 протераних Срба и других неалбанаца у њихове домове и на њихова имања.

Уверени смо да се статус покрајине Косово и Метохија, може решавати искључиво у складу са међународним правом и Резолуцијом Савета безбедности УН 1244, од 10. јуна 1999. која има трајни, правно општеобавезујући карактер.

Осуђујемо сва кршења тог правног документа и политику уцена, притисака и свих једностраних корака који су усмерени на легализацију отимања државне територије, окончање етничког чишћења преосталог српског становништва и припрему стварања тзв. велике Албаније.

Супротстављамо се униполарном светском поретку који је заснован на стратегији хегемонизма и глобалне доминације са НАТО-м као оружаним инструментом који је нанео велику штету цивилизацији и хуманизму.

Агресија на СР Југославију 1999. представља убрзање стратегије ширења на Исток која је извор опасности по мир у Европи и свету. У време агресије НАТО је имао 19, данас има 32 чланице. Изградњу америчке војне базе Бондстил на Косову и Метохији, следила је изградња десетина нових САД/НАТО база ка Истоку.

На «Старом Континенту» данас постоји више страних војних база и стокова страног нуклеарног оружја него у време врхунца хладног рата. Европа је најмилитаризованији део планете.

Изражавамо најдубљу забринутост због убрзања ескалације непријатељстава и сукоба у глобалним односима, доливања уља на ватру сукоба, настављања провокација и опасности од глобалног сукоба. Свет је на ивици нуклеарног понора. Човечанство ће – или обуздати разуларену агресију отуђених центара моћи, или пасти у тај понор.

Зато смо јединствени у захтеву за неодложно отпочињање дијалога на стратешком нивоу, под окриљем УН, са циљем да се зауставе ескалација, гомилање конвенционалног и нуклеарног оружја и кршење међународних споразума.

Тражимо укидање страних војних база, потпуно повлачење америчког тактичког нуклеарног оружја и постројења тзв. антиракетне одбране из Европе, који погоршавају безбедност.

Позивамо да се прекине ратно-хушкачка реторика, да се сви одговорни државници окрену дијалогу и изналажењу мирних, праведних и одрживих решења за све текуће сукобе и кризе.

Упућујемо апел свим мирољубивим снагама у свету да удруже снаге у борби за поштовање међународног права, суверенитета и територијалног интегритета свих држава, јачање ауторитета и улоге Уједињених нација и других универзалних међународних организација, за поштовање принципа равноправности, суверенитета и територијалног интегритета, за сарадњу и координацију у борби против тероризма и сепаратизма као глобалних опасности.

Подржавамо процес мултиполаризације глобалних односа и њихову демократизацију на основама суверене равноправности свих држава и народа

Подржавамо мировне, безбедносне и развојне иницијативе које полазе од принципа недељивости мира, безбедности и развоја и које уважавају узроке проблема. Кључну улогу у том процесу играју БРИКС, ЕАЕУ, Глобална иницијатива «Појас и Пут», Шангајска организација за сарадњу, ПНЗ. Подржавамо укидање свих монопола, привилегија или «изузетности». Не прихватимо нове «зидове» ни поделе. Покушај поделе света на «демократије» и «аутократије» је подметње центара моћи да би се продужило трајање униполарног поретка.

Политика конфронтације, интервенционизма и мешања у унутрашње ствари, коју подстичу војно-индустријски комплекс и крупни финансијски капитал, морају уступити место дијалогу, партнерству, поштовању основних норми међународног права и мултиполарног светског поретка.

За мир, стабилност, демократију и инклузивни развој неопходне су корените промене у светским односима, поштовање суверене равноправности, немешање у послове другх држава, мултилатерализам, уважавање заједничких интереса и искључивање сваког егоизма, протекционизма и привилегија.

Највећу препреку поретку равноправних народа представљају реликти ђладног рата. Зато НАТО треба распустити а доктрину хегемонизма, експанзионизма и неоколонијализма послати у историју.

Осуђујемо масовно убијање недужног Палестинског народа, посебно, масовно убијање деце, и позивамо на неодложан прекид ватре у појасу Газе и другим деловима у којима живи палестински народ, како би се коначно зауставило страдање људи без преседана у новијој историји, а угроженом становништву несметано испоручили храна, лекови, вода и друге животне потрепштине. Залажемо се за решење по принципу две државе, слободан и безбедан повратак свих протераних, укидање окупације и успостављање Палестинске државе у границама од пре 4. јуна 1967. године са Источним Јерусалимом као престоницом, у складу са Одлукама Уједињених нација.

Изражавамо солидарност са народом Кубе који је дуги низ година суочен са разопрним последицама једностраног ембарга САД. Кубански народ има неотуђиво право да самостално бира путеве унутрашњег развоја, без ичијег мешања са стране. Захтевамо поштовање ставова УН о укидању америчке блокаде Кубе и скидање Кубе листе „држава које спонзоришу тероризам“ лишене сваког основа.

Сматрамо да је Украјинска криза последица стратегије ширења НАТО-а на Исток, при чему су изневерени сви договори да неће бити експанзије. Верујемо да се криза, може решити мирним путем уз признавање и отклањање узрока и гарантовања једнаке безбедности за све државе. Заједничка будућност човечанства искључује егоизам и уске прилазе каква је теза о безбедности „златне милијарде“.

Изражвамо признање и захвалност домаћинима – Београдском форуму за свет равноправних, Клубу генерала и адмирала Србије, СУБНОР-у Србије, Фонду дијаспора за матицу и Удружењу ветерана војно-обавештајне службе, као и грађанима Србије – на гостопримству доброј организацији рада.

Организатори изражавају признање учесницима Конференције, посебно Светском савету за мир и њеним чланицама, на деценијама дугој солидарности и подршци Србији и српском народу, као и на доприносу резултатима рада Конференције.

Београд, 23. март 2024.